

De Fransche Overheersching.

vangen welke aan dat regiment nu nog eens tegelijk met de reeds genoemde, alsmede aan de Garderegimenten, het 3e Grenadiers, het 1ste Cheval-légers (Polonais) en het 2de Cheval-légers zou worden uitgereikt door den keizer op de parade van den 30sten Juni d. a. v. voor het Paleis der Tuileriën. Omtrent deze plechtigheid vermeldt de *Moniteur Universel* van 2 Juli 1811 o. a.:

„Il y avait à cette parade plus de trente mille hommes. Elle a duré, malgré la pluie abondante, depuis deux heures jusqu'après huit heures du soir”.

Toen de Minister van Oorlog Clarke hertog van Feltre den keizer per missive van 2 Juli om instructie verzocht betreffende het terugzenden dezer detachementen naar hun respectieve garnizoenen, teekende Napoleon in margine aan:

„Leur donner à chacun une gratification d'un mois de solde. Je suppose que le ministre a fait bien traiter les officiers.

Les renvoyer à leurs corps avec les aigles. St. Cloud, 3 Juillet 1811. N^o *).

Toonen deze enkele regels niet voldoende aan hoe het welzijn van den militair den keizer ter harte ging?

Nog rest ons een woord over den gezondheidstoestand der troepen.

In het algemeen kon die niet ongunstig worden genoemd, al trad er dan een storing in, doordat er in Maart 1811 onder het garnizoen te Utrecht typhuze koorts uitbraken. Generaal Molitor rapporteerde toen aan Lebrun, dat de garnizoenscommandant van meening was, dat wanneer iederen soldaat dagelijks één borrel mocht worden verstrekt, allicht vermeden zou kunnen worden in 't begin van Mei 20 man per compagnie naar het hospitaal te sturen. „Alle hoofdofficieren van Gezondheid dien ik hierover advies vroeg”, schreef Molitor, „geven mij de verzekering dat de jenever, in deze omstandigheden, de drank is om den soldaat voor ziekte te behoeden die hem hier te lande dikwijls overvalt.” †) Aan het hoofd

*) Het 14^e Jaarverslag der nasporingen en studiën op het gebied der Nederlandsche krijgsgeschiedenis 1909. blz. 10.

†) Papieren Prins Stedehouder portefeuille No. 37. R. A.

van den Geneeskundigen dienst der Landmacht stond toen sedert kort de Leidsche Hoogleraar Brugmans. Dezen was den 19^{en} Maart 1811 de hooge onderscheiding van Inspecteur-Generaal te beurt gevallen met de keuze zich te Parijs te komen vestigen of te Leiden te blijven. Hij koos het laatste met het oog op den militairen gezondheidsdienst hier te lande en wel wegens de bijzondere studie, die hij sedert 25 jaren van de inheemsche ziekte onder de militairen maakte. *)

In April van het volgend jaar verkreeg hij daarenboven het oppertoezicht over de genees-, heel-, verlos- en artsnijbereidkunde in de drie departementen de Monden van de Maas, van den Boven-IJssel en van de Zuiderzee. De vier overige departementen, de Ooster-Eems, Wester-Eems, Friesland en Monden van den IJssel kwamen onder het oppertoezicht van Professor Thomassen à Thuessink te Groningen. †)

Ook de Zeemacht moest een geheele reorganisatie ondergaan, want tot Napoleons wijd omvattende plannen behoorde om met het van ouds vermaarde Nederlandsche zeevolk Engeland te overwinnen. Dit rijk toch was het eenige in Europa dat zich, in zijn gevoel van onafhankelijkheid, niet voor Napoleon wilde buigen en dat hij daarom haatte en tegelijk benijdde. Aan vrede met Engeland viel dus niet te denken en daarom moest het Continentaalstelsel streng worden gehandhaafd.

De Marine verkeerde, toen Napoleon haar uit haar verval trachtte op te heffen, in een beklagenswaardigen toestand. Daarom moest met den bouw van vijf schepen een aanvang worden gemaakt en behoorde de Minister van Marine Decrès maandelijks opgave te krijgen van de gemaakte vorderingen, en wel op de Fransche manier, in 24ste gedeelten berekend. Zelfs in het geven van namen aan de nieuwe schepen wilde Napoleon voorzien. Zij moesten Hollandsche namen dragen, bracht hij den Minister onder het oog, mits zij maar niet te barbaarsch klonken om door een Franschman te kunnen worden uitgesproken, zooals

*) Prof. Brugmans aan Lebrun 21 Maart 1811. Papieren Prins Stedehouder, portefeuille No. 51. R. A.

†) D'Alphonse. Aperçu sur la Hollande I. p. 243. R. A.